

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre.....	24 kor. (12 lrt.)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy hó a.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Vidékre.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap
korán reggel.
Unnep és vasárnap után is.

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Eggetem-utca 7., (Lyceum-nyomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyszög centiméterenként 8 fillér.

Iparosok és kereskedők kedvezményben részesülnek

Nyilttér soronként 40 fillér.

Az öntudat ébredése.

Irtá: dr. Lengyel Zoltán orsz. képviselő.
Budapest, április 21.

Mi lesz? Ezt kérde mindenki.
Az lesz, a mit a nemzet akar.
Egyéb nem történhetik.
Csak akarni kell. Akarni: egy
összeforrt nemzet erejével, egy cél-
tudatos nemzet bátorságával, egy
tántoríthatlan nemzet meggyőződésével.

Ez a kezdete és vége mindennek.

Addig míg a nemzet akarni nem tud, merni nincs bátorsága, kitartásra nincs elhatározása: az egész politikai élet tespedés, ideoda kapkodás, ideig-óráig tartó szalmaláng közt váltakozhatnak: de nemzetek sorsát intéző, előreívő, eredményes működés nem lehet.

Abból indulok ki, a mit minden politikai tan. hirdet: hogy a nemzet élete örökké tartó.

No, ha ez igaz, akkor ehhez mért erejének kell lenni az ő életét irányító akaratnak is.

Mert nagy nemzeti jövőt biztosítani, pillanatnyi felhevülésekkel, ingatag, tévovázó elhatározásokkal képtelenség.

Az örök életet irányító akarat maga is csak örökké való lehet, melyet átvésznek nemzedékek egymás kezéből s átadnak utódaiknak szep-lőtlenül, erőben és elhatározásban meg nem gyengülve, irányából ki nem térítve.

A mi nemzeti akaratunk: e földön magyar államot alkotva, azt magunknak, a magyarnak megtartani s minden ellenséges nyomást legyőzve örök időkre fájunknak nemzetünknek biztosítani.

Ennél az akaratnál kezdődik az állami életre való hivatottság, a nemzeti öntudat, mint az egyénnél, mikor tud és akar önmagának s önmagáért élni.

Nincs és nem is lehet szó erről az akaratról.

Akiben nem él az akarat, aki ez ellen gondolni is elég vakmerő, az eltiporni való, igaz hitvány áruló.

Csak az eszközökről lehet köztünk vita.
Hogyan érzük el?

A küzdők tábora azt kirdeti, hogy a célt kell szolgálnia minden állami szervezetnek idebenn és odakünn.

Nemzeti erőtlől kell duzzadnia mindennek, mi ettől s ezért az államért nyert életet; ki kell gyökereztől pusztítani mindent, mi ez élő, szerves gondolatellentétben áll; meg kell hajolnia előttünk mindenkinél, ki velünk s tőlünk hatalommal akar rendelkezni; ezt a lelket bele kell lehelni mindenbe, hol a nemzet vérért és vagyonát irányítják vagy felhasználják.

Ezzel szemben áll a kishitűek csoportja. Csoport csak: mert nincs velük, s nem áll mögöttük a nemzet.

Ők csak megélni akarnak. Félnek minden változástól, reszketnek a föld morájától, a felzúgó áradattól, a közvélemény hangos szavától, a milliós utján megszólaló nemzeti akaratától.

Megélni szerintük úgy fog a nemzet, ha mint a gyermeket, örökké pólyában tartjuk és dajka ringatja ölében. Idegen dajka táplálja kényekedve szerint.

Nem szabad járnia megtanulni, nem szabad levegőre mennie, hol szél megfújja, eső megveri, szobában, négy fal között fog kifejlődni csak.

Gazdasági ereje megnő: ha bankja nincs, ha forgalmi erejét más állam tartja kezében, ha vámsorompóit idegen állam hatalma őrzi, ha egész fennmaradása és fejlődése az időjárás viszonyosságához marad lebilincselve.

Más államokhoz való viszonyai-val nem kell törődni, azt elintézik helyettünk az atyus és az ő bölcs tanácsosai.

Hadserg nem kell: gépiesen összekeverve fajunk más zagyva népekkel, pénzünkblől fizetett — külföldiek vezetésével, idegen állam jelvényei alatt, általunk nem értett nyelven vezetve és vezényelve bírnak csak legyőzni az ellenséget.

Az a kérdés tehát: melyiknek van igaza? Megfelel-e a történelem. Minden romlást, pusztulást, elnemzetietlenedést azok hoztak nyakunkra, kik a hatalmat a mostani rendszer szerint kezelték.

De a múlt tanúságainak megdönthetetlen és félreismerhetlen igaz-

ságai mellett még csak két bizonyítékot hozok fel. Egyet a nemzetek életéből, másikat a természet rendjéből. A nemzetek életéből azt, hogy ma a nemzeti államok korát éljük, az állam megszűnt földrajzi fogalom lenni, összecsugorodott vagy kiterjedt a faj határáig.

Hasonló erővel szemben tehát hasonló fegyverekhez kell nyulnunk, ha megmaradni akarunk. S e fegyver: a nemzeti öntudat kialakulása, egybeforrasztó és felemelő ereje.

A másik bizonyíték a természet rendjéből való, amelynek törvénye, hogy minden örökkön-örökké, pillanatról-pillanatra mozog és változik. Ez maga az élet. Az egy állapotban való megmaradás elve tehát egyenesen ebbe ütközik. Mert a mozdulatlanság maga a pusztulás, a halál. Ebből következik, hogy minden nemzet, mely fejlődni nem tud vagy nem akar, mely a szomszédok terjeszkedésével lépést és arányt nem tart: feltartóztatlanul halad a végromlás felé. Minden nemzet, amely előre nem halad, visszafeléfordul és megsemmisül.

A tények is bizonyítják az elméletet: ime a világ minden államai közül ma már a kétfejú sas áldó szárnyai alól menekül a legtöbb ember az új világba. Futnak a süllyedő hajóiról...

Romlás és pusztulás a jelen képe!

Hogy ezeket az igazságokat eddig is nem tudtuk? Dehogynem tudtuk? Dehogynem tudtuk. Ott éltek a szunnyadó néplelekben, mely anyyi viszontagság dacára is megtartott, megsokasított bennünket. Azonban a gyengeségtől, vérvesszésgéttől, vagy a császári fénytől elkábított álomkórsgásban szendergett s alélt volt a nemzet.

Csak pillanatokig volt tiszta látása. Booskay, Bethlen, Rákóczi, Kossuth idejében. De akkor azonban verbe borult minden.

A szunnyadó akarat sohse volt képes az állandó, az örökké élő, mindent átfogó tiszta és erős nemzeti öntudat magaslatára felemelkedni.

Most ismét, mint félszázaddal előbb, az ébredés ideje következett be.

Megtámadtak, lealázó sértések-

kel illettek bennünket idegen országból, hátba vágta az alvó nemzetet.

Megértették vele: hogy nyomorult tartományi életet él, hogy önrendelkezési joga mese, eddigi szereplése szármalmas tengődés, ezután kötelessége a megadás, a meghódolás.

És erre felébredtünk. Csodásan, pillanatok alatt, mint a nagy időkben.

A kormány sajtójának altató zenéjéből ébresztő szózat lett.

A feleszmélés, öntudatra ébredés csalódásokat hozott s keserű percek szerzett ugyan, de csak pillanatig, mert ezt követte az elhatározás: hogy örökké ébren maradjunk s magunk erejét összeszedve, e hitvány valóról szebb jövődöbe vezessük a nemzetet a kitartó nemzeti munka útján. Így jutottunk a nemzeti ellenállás nagy gondolatáig.

A nemzet lelkét irányzó nagy akarat világos öntudatára ébredtünk.

De az ellenállás csak első lépés, csak védekezés; pedig a ki győzni akar, annak át kell menni a támadásba.

Fel kell magasulni az egész közéletnek.

Egyetértésre, önállóságra és erőre kell kapnia, hogy megtudja a nemzet és valja minden egyes polgár, nem alkothat államot, ha hiányzik az önsorsát irányító legfelsőbb akarat, állam nem állhat fenn, ha nem ura anyagi erejének, nem láthatja és kizárólagosan nem vezetheti a külállamokkal való viszonyát s összeomlik a veszedelem pillanatában, ha izomereje (hadserege) másnak rendelkezése alatt áll.

Itt csak egy menthet meg: a megdönthetetlen teljes és szilárd állami szervezet gyors kiépítése.

Ezt követeli a felébredt nemzeti öntudat és ennek érdekében elnémul minden panasz, megszűnik minden viszály. S akkor, ha így összeforrta a nemzet, s önsorsát intézni fogja, ha vész fenyeget, büszke önbizalommal hirdeti, mint a hogy a nagy angol költő a vész óráiban hirdette hazájáról:

Bár jönne haddal a három világ-rész mi visszaveritük. S míg hi marad magához, Anglia nagy és szabad.

Megtámadtak, lealázó sértések-

— A Széll Kálmán vármegyeje. Óriási botrány készül Vasvármegye közgyűlésén e hó 27-én. — A vármegyei főispán megbízta egyik megyebizottsági tagot, hogy tegyen indítványt, a mely a képviselőházi ellenzékét rosszalással sújta a katonai obstrukcio miatt. A kit e merényletre először kívántak megnyerni, a megbízatást visszatartotta, de megnyugodott akkor, a mikor az ellenzék ellen irányított indítvány általakították bizalmi nyilatkozattá a kormány eljárásával szemben. Vasvármegye ellenzéké elhatározta, hogy az esetre, ha ez az indítvány meglehetően, a miniszterelnök kerületébe, Szt.-Gothardon indít mozgalmat s bizalmatlansági nyilatkozatot küldet onnan a választókkal Széll Kálmánnak.

— Oláhok mozgolódása.) A tulzó oláhok legújabb mozgalmról értesülünk. Nagyszébenben április elején egyházi értekezletet tartottak, melyről bizalmas felhívást bocsájtottak ki a „megbízhatóbb” oláh papokhoz, fölkerve őket, hogy szervezkedjenek, világosítsák föl a népet, hogy a függetlenségi párt akcióiban ne vegyen részt, viszont ne is adja le véleményét, se jobbra se balra, hanem csak várja be az idők sorát s oda csatlakozzék, a honnét jogos követeléseinek beváltását bizton remélhetők. E hó 12-ikén Medgyesen is volt egyházi értekezlet, hol a „megbízható” tudatták: minden úgy megy, mint a karikacsapás, a nép hajlik és alkalmazkodik miként a kacsuk s várja a jelt, az utasításokat, hogy e szerint cselekedjék. És a megbízhatók föl is osztották kegyesen Erdélyt maguk közt: te ezt dolgozd meg, én ezt, ő amaz. Szóval, a nemzetiségek fészkelődnek, mozgolódnak, osztozkodnak, jeleket várnak s a kormány tudomást se vesz ezekről a gyöngeségünket kihasználó törekvésekről.

— Széll kapacitál. Széll kapacitál. Kapacitál jobbra, kapacitál balra s a legfőbb gondja és törekvése, hogy Apponyit megnyerje a maga számára. Szentiványi Árpád már annyira hajlott, hogy a többségnek az ex-lex állapotok felelősségét ellen-súlyozandó nemzeti vívmányok, zászlók és jelvények, magyar szolgálati nyelvi stb. garantálását kívánta a pártklubban s a volt heves nemzeti párti alvezér e garantálásokat elegendőnek tartja a sivár múlt és még sivárabb jövőendő kifoltozására. Apponyit azonban egyre, egyre kell kapacitálni s a hívek alig várják már a fontos és érdekes nyilatkozatokat, melyek helyett csak állig begombolkozott vezérek kaphatók. S míg amott lengenek, hajlanak, kapacitálnak, ölekeznek, csókoloznak, addig az ellenzék tántoríthatatlanul küzd és semmi sem térítheti el őt nemes küzdelmétől. Ma beszélt Polónyi Géza s úgy az ő, mint Beüthy Akos beszédére erősen kíváncsi az ellenzék is, az eg-s közvéleménnyel egyetemben.

TÁRCA.

Találkozás.

Találkozunk mi még gyakorta.
Köszöntelek. Te fogadod.
Úgy, integetve, mosolyogva,
Mikéntha mi sem történt volna:
„Jó napot uram, jó napot!”

És meg is állunk, meg is kérdelek:
Hogy megnőt! szép lett! mit csinál?
Még mindig járják a regények?
— Hát csak lustálkodom, henyelek,
Úgy élek mint egy kis király!...

S elokerül sok csacska kérdés,
Mind szörnyűképen kellemes.
Egyikbe sínes se gúny, se sértés,
Szóval példás az egyetértés
S a társalgás oly kellemes!

Csak egyről, ép egyetlenegyről
Nem merünk sohse szólni,
Csak egyről... hajh! és én eről,
Kifosztott, árva, bús szívenről
Úgy készítek szólni valami.

De nem beszélünk. Te se, én se.
S egy sárga ház elébe érve
Köszöntelek. Te fogadod,
Úgy, integetve, mosolyogva,
Mikéntha mi sem történt volna:
— Jó napot uram, jó napot!

Alfa.

Lemondás.

(Egy barátom írásaiból.)

Közi: Herczeg Jenő.

Nagyságos Asszonyom!

Azt hittem, hogy multkor levelem: utolsó lesz, kegyedhez, ám, csakhogy ez elhatározásom ne állhasson meg, újból válszolt a levelemre. Ne vegye udvariatságnak, ne tekintse tiszteltetésnének, ha most már valóban utolsónak számom e levelem: mert úgy sem folytathatnók eszmecseréinket akkor, mikor én bucsuzom minden reményemtől; a hitől: mely eddig boldogságot ígért és bucsuzom attól a kis leánytól is, kit kegyed jól ismer; kiről azt hittem, hogy én is ismerem: de akivel magamat, szándékomat megértetni még sem tudtam.

Igy is van ez jól, Nagyságos Asszonyom; a napsugár után: felhős lesz az égbolt; a remény és hitért: csalódás a bér.

Ugy érzem magamat most Nagyságos Asszonyom, mint mikor valaki szomjuhozó ajakkal, epedve halad az élet kietlen sivatagján. A nap heve mind tikasztóbb, a szomjuság mind égetőbb lesz és végre messziről megpillantunk egy kis oázist, mely a vándornak hivatagán kínálja mindazt, mire vágyakozott: az enyhét adó árnyat és a szomjuságot csillapító csörgedező csermelyt.

S mikor csüggedtens kimerülve a fáradtságtól, elérkezik a célhoz, a vándor: nem eresztik be oda, a hol mire vágyakozott, a miért mind előbbre tört: birtokába vehetné. Előzi onnan az emberi gyöngesség, az emberi önzés és a vándor tovább von-szolja fáradt testét, hogy egy másik oázison találja fel azt, mitől itt megfosztották. S

miért, hogy a fáradt utas nem férhetett hozzá, még ott a ki s dús helyen sem az eny-hylést adó árnyhoz, az üdítő patakhoz; miért hogy utját állották vágyai betöltésénél?

Azért, mert a rágalom azt sugta az oázis birtokosának fülébe, hogy ez az ember, a fáradt, erőltet vándor, nem egy talpalatnyi helyre vágyakozik, melyen lepihenhet; nem egy korty vizet óhajti, melylyel lecsillapíthatja szomjuságát: hanem ki akarja őzni birtokából annak tulajdonosát, hogy ő maga ülhessen abba bele.

Igy leltem én meg Nagyságos Asszonyom, az én lelkem és szívem vágyakozásának kies oázisát. De mikor epedve kértem egy kis pihenő helyet és egy korty üdítő vizet, megtagadták azt, elűzték onnan, mert azt hitték, hogy az emberi önzés és önérdék hatalmasabb lelkem érzésein: nem arra vágyok, a mit kérek, a szívem nem azt mondja, a mit valóban gondolok: hanem az az egy talpalatnyi hely csak arra való, hogy azon megvetve lábamat, kiker-gessem az oázis mostani birtokosait.

Vannak emberek Nagyságos Asszonyom, kiknek az a végzetük, hogy bármennyire igyekeznek is valódi igaz egyéniségüket, jó és rossz tulajdonságaival együtt megmu-tatni, mégis mindig éppen az ellenkező világításban jelennek meg az emberek előtt.

Minden gondolatuk csak úgy jutnak kifejezésre, hogy a rövidlátás odatapasztat, habár csak egy parányit is abból, mely leg-tisztább gondolataikra árnyat von.

Minden cselekedetük oly alakulásbn kerül a világosság elé, hogy hozzáférközhetik a gyanúsítás árnyéka, mely aztán teljesen elmossa magát a tiszta intencióju cselekedetét.

Érzéseik kifejezésre, érvényre, uralkodóra juttatása körül ott sietlenkedik a szörnyű és emésztő rágalom, mely belefullasztja azokat az önérdék piszkos hullámaiba.

Igaz szerelmük megnyilvánulása hazugsággá lesz épp annak szemében, a ki iránt az legodaadóbban táplálják; megnyilvánulásának külső képét bemácsolja a hamis gondolkodás, a sötét megvilágítás pacsmagoló esetje.

Ez ellen hiába küzd, hiába védekezik az, kinek gondolatait, cselekedeteit, érzéseit, szerelmét nyomom követi, de néha megelőzi, és minden körülmények között elnyomja, meghamisítja nem magy a gondolat, cselekedet érzés és szerelem, hanem a hogy az egyéniségén át kifejezésre jut, vagy legalább a hogy az egymástól való távolság annak kifejlődését láttatni engedi.

Ezért bucsuzom én most Nagyságos Asszonyom, mindattól, mi eddig vágyaimat, reményeim és hitemet, egyben részemre magát a boldogságot jelentette. Mert úgy tapasztaltam, hogy az én összes cselekedeteimet, ösztinteségemet; vagy mondjuk ki röviden: az én végtelen, nagy és odaadó szerelmemet, nem menthettem meg a félremagyarázás rettenetes kísérteteitől, hogy az én szerénységemet, az érzelmeim viszonzása iránti felfo bizalmatlanságomat, nem tisztíthattam meg a reá hullott salaktól, sőt még csak nem is védekezhettem az ellen, hogy ezután is hintsek felém a port, a sarat, a szennyet, melybe előbb-utóbb beletemettem az én balga, hiu reményeimet.

Mindez azonban csak fájdalommal, bánattal és szomorúsággal tölt el; a lemondás arról, kit szeretek — csak keserűséget szerez, de le nem sujt.

A mi azonban mint gyilkos tudat emészt, égeti a szívemet, ami arra készítet, hogy lesütött szemekkel haladjak tovább az életen, az hogy: van egy lény a földön, akinek gondolataiban becsületes embernek akartam látszani és nem tördtem volna azzal, ha az egész világ annak ellenkezőjét hiszi én rólam. A viszonyok, a körülmények, talán a cselekedeteim, de mindenesetre maga a végezt, úgy határozott és úgy irányította sorsomat, hogy éppen az az egyetlen hiheti és tudom, hogy hiszi rólam a rettentő vádat, és talán valja is, hogy nem az vagyok, a kinek mutattam magamat, hogy nem vagyok becsületes ember. Talán csak rémkép az egész, talán csak én hiszem ezt, irántam való gondolatiról, de elég nekem egész életemem keresztjél: hogy nincs bizonyosságom annak ellenkezőjéről.

Ne válszaljon többé Nagyságos Asszonyom az én keserves hangu levelemre. Érzem, tudom, hogy elérkezett az az idő, a midőn a Reá való emlékezés és emlékeztetés, csak megújítja, égetőbbé teszi szívem fájdalmát.

Nyugodalmat, csöndességet vágyakozom most már: a boldogságról úgy is lemondottam — talán — örökre. Ugy érzem magamat, mintha valami tündéri, szép és ragyogó álom borult volna gondolataimra. A felébredés szétépte a himes fátolt: hiába altatnám el újra magamat, olyan szép álom nem lesz többé sohasem. Egy hosszú, nagy életem keresztül, az idő gyógyító erején át talán elmosódik a felébredés szörnyő pillanata és mi megmarad, csupán az álom gyönyörűsége lesz. Ha csupán csak ezt életem: már akkor is boldognak fogom magamat érezni mert többre már hiába vágyakozom

Szánalmas lovag.

— Budapesti tudósítónktól. —

Kolozsvár, április 22.

Ki volna más, mint gróf Apponyi Albert ur, a ki a tegnapi nappal ismét megmutatta, hogy sohasem voltak tévedésben azok, a kik őt ingatag és hasznavehetetlen politikusnak ítélték.

Hajdan az ellenzék a nemes gróf mindig azon tétovázott, hogy lenni vagy nem lenni — ellenzéknek és most a kormány — ellenzéknek azon tétovázik, hogy lenni vagy nem lenni — kormánypártinak.

Olyan ingatag ez az ur, mint a nád-szál, melyet minden szelesse megleget; és mikor valamit akar, akkor sem akarja és fordítva. E mellett bántja a hiúság ördöge; szeretne általánosan népszerűnek lenni és ezért kacérkodik jobbra-balra, de jobbról, balról, balról szánalomnál egyebet nem kelt soha.

Még nem is olyan öreg és máris tehetetlen agastyán, aki napról-napra újból bizonyítja, hogy képtelen volna — ha erre elhivatnék — az ország sorsát intézni vagy akár csak egyetlen kormányzati ágat vezetni. Hogy így is lehetne megbízni olyan emberben, a ki betekint rug, kapál valami irányban és egy a miniszterelnökkel folytatott félórás beszélgetés után megint teljesen beadja a derekát?

Ha a nemes gróf félórás miniszteri kapacitáció után kétrét görnyed, vajjon hányrét fogna görnyedni, ha hivatalos állásban volna és főherceg, trónörökös vagy császár kapacitálná? Valószággal nevéseges, hogy miniszterelnök félórás rábeszélése el tudta osztatni gróf Apponyinak hónapokon át táplált és nyilvánított agályait. Hiszen ha a miniszterelnök szavában ekkora hatalom van, beszélhet nyíltan és nem zárt ajtók mögött és beszélhet talán néhány napig, a mivel okvetlen le kellene szerelnie minden ellentétét, ha gróf Apponyit csakugyan az ő rábeszélése térítette a kormány álláspontjára.

De nem úgy van; a tétova lovag most ismét egyszer meghódolt a kormányelnöknek, mert véletlenül el beszélt vele. Ha holnap valamelyik ellenzéki vezér beszélne vele oly nyomatomatosan és mondjuk oly alázatosan, mint ezt a miniszterelnök tette, valószínűleg megint fordulna egyet és ismét gazdagítaná a kormánypártbeli rossz fiúk táborát.

A gróf ur kilépése, lemondása vagy visszavonulása hozzájárult volna a helyzet tisztázásához; megmaradása Széll szárnyai alatt semmit sem változtat a helyzeten és legfeljebb sajnálhatja az országot, hogy egy szál legénygyel több van, aki egész multjának megtagadásával támogatja a magyar nemzet érdekeinek megromlását.

Jó lesz, ha az ország valahára leszámol ezzel a 60 év körül botorkáló reményteljes ifjával; ha végre belátja, hogy ettől a tétova, bus lovagtól nincs mit várnia; hogy ez az öszül gyermek csak képzeletbeli szelmalmok ellen harcol és megszabad a valóság elől.

Hívei nagyra vannak vele, hogy ilyen, meg olyan becstelen ember; ilyen, meg olyan puritán jellem. Mások bűne, ha kevésbé becstelenek; de egyébként Apponyinak éppen úgy, mint mindenki másnak, becstelennek és puritánnak kell lennie. A fizetés könnyű a jóllakott éretnyének, a fizetéses érdekeknek érvényesnek és erkölcsösnek lennie. Ma-holnap az is érdem lesz, ha a milliósok nem jönnek összeütközésbe a büntető-törvénykönyvvel és ha a született hercegnők nem sétálnak estende rendőri felügyelet alatt a Kerepesi-ut járdán.

Ha jól meggondoljuk a dolgot, nem is bannók, ha Apponyi volna olyan határozott politikus, mint például Bismarck volt és nem is volna semmivel sem becstesebb és puritánabb, mint ez a német volt, kiről ellenfelei ebben a tekintetben még a keresztvizet is leszedték.

Menjen el ez a becstelen, puritán ember Eberhardra szántani és vetni és ne ártsa magát tovább az ország doloiba; az ilyen tétova politikusok legjobb helyen vannak a falusi magányban; ott, mint munkásgazdák még a közügynek is használhatnak.

Egyben a gróf ur barátjának, a nagy rábeszélő zseninek meg azt a tanácsot adhatná, hogy menjen Rátótira teheneinek hizlalni. A legközelebbi gazdasági kiállításon találkozhatnak, mint díjazott repecetermelők, illetőleg marhatenyésztők.

O boldog Magyarország.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy óra	2 korona
Negyed évre	6 "
Félévre	12 "

UJSÁG.

szerkesztősége és kiadóhivatala
Kolozsvár, Egyetem-utca.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, április 22.

Elnök: Apponyi Albert gróf.
Az ülés megnyitása után az elnök több feliratot nyújt be a katonai javaslatok ellen. (Éljenzés a szélsőbalon.)

Hegedűs Lóránt: Bemutatja a pénzügyi bizottság jelentését a tisztviselők fizetésrendezéséről és a tisztviselők övadékok megszüntetéséről szóló törvényjavaslatról.

Elnök: Intézkedni fog a kinyomatás, szétosztás és napirendetűzés iránt.

Teleky Sándor gróf jegyző: Felolvassa az interpelláció és indítvány könyveket. Eszerint két interpelláció van bejegyezve: Egyik báró Kaas Ivoré a községi választók névjegyzékének összeírása, másik Gabányi Miklós a honvédeknek araktól elköszönt magyar kótlák tárgyában.

Elnök: Az interpellációkra fél 2-kor tér át a ház.

Kubik Béla: Ugy tudja, hogy Visontai is ma akarja megtenni elmaradt interpellációját. Miért nem olvasták fel.

Elnök: Visontai ugyan telefonon értesítette őt, hogy elhalasztja az interpellációját, de a bejelentés e formáját nem veheti figyelembe. Ha idő lesz rá interpellálhat.

Bakonyi Samu: A kormány feje részéről a miniszterelnöktől semmiféle megnyugtató nyilatkozatot nem hall az ország azokról a bizonyos válságokról, melyet éppen a kormánypárt honvédeknek. Miért nem válaszol a miniszterelnök, miért hallgat.

Gabányi Miklós: Hallgatni arany.

Széll Kálmán: Ez újabb vád, ezt még nem hallottam.

Bakonyi Samu: Nem, mert még eddig nem volt időszere. De most már nagyon is időszere vált a kérdés és a miniszterelnöknek kötelessége lenne nyilatkozni. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.) Az ellenzéknek mai magatartása teljesen jogosult. Az ellenzék felajánlotta lojalisan jobbát a kibontakozásra, de odaát nem reflektáltak rá. A miniszterelnök minduntalan Bécsbe futkos, ahonnan üres kezekkel tér haza. (Ugy van! a szélsőbalon.) A mai parlamenti rendszer valóságos ultima ratio. Az ellenzéknek a törvényességet kell most védelmeznie és ha a tudósdalon nem fognak jobbik véleményükre hallgatni, be fog következni a törvényen kívüli állapot. A midőn a mai viszonyok között minduntalan újabb katonai követelésekkel lépnek elő, az nem más, mint az alkotmány veszedelme. (Ugy van! a szélsőbalon.) A veszedelem tehát magvan és van-e más eszköz arra az ellenzéknek, hogy a veszedelmet elhárítsa, mint a mit folytat?

Kossuth Ferenc: Nincs.

Beöthy Ákos: Az ultima ratio!

Bakonyi Samu: Meggyőződése az, hogy a felhatalmazási törvényjavaslatot is azért nyújtották be, hogy ismét elővehessék a katonai javaslatokat. (Ugy van! a szélsőbalon.)

Beöthy Ákos: Nem is a költségvetés tárgyalására.

Bakonyi Samu: Ilyen viszonyok között jogos az ellenzéknek általános ellen-szegülése a betervezett indemnitással szemben. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.) Az ellenzék teljes jogosultsággal hárítja el magától a bekövetkezendő kárt a felelősséget. Természetesen a tudósdalon azt szeretnék, hogy szavazzuk meg az indemnitást és mondjunk le a követeléseinkről.

Rákosi Viktor: A nemzeti követeléseinkről!

Bakonyi Samu: De csalódnak, mert az ellenzék nem fog lemondani soha a jogos követeléséről és hi marad programjához. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.) Meg van győződve arról, hogy mikor az ellenzék programjához híven megmarad követelményei mellett, akkor jogosan és igazságosan jár el és hatást kell gyakoroljon ezzel a dinasztiaira is. (Ugy van! a szélsőbalon.) Hiszen a nemzeti követeléseket tekintve, Deák Ferenc is ugyanazon nyomon haladt. A tények azonban mindig erősebbek voltak minden elméletnél.

Beöthy Ákos: Kossuth is azt mondta, hogy az élet kineveti a logikát. (Zajos helyeslés.)

Bakonyi Samu: Éppen ez vezeti arra az ellenzék, hogy a többség elméletét tényekké akarja változtatni. Kossuth Ferenc multkori beszédében már kifejtette a kisebbség küzdelmének jogosságát, mert a többség valósággal zsarnoki állapponra helyezkedik. Persze ez imputálás ellen hevesen tiltakoztak odaát. Jól van. Előmeri tiltakozásuk jogosságát, előmeri, hogy a többség a törvényhozás másik ága előtt éppen nem zsarnok. (Ugy van!)

Beöthy Ákos: Szólag!

Bakonyi Samu: ...sőt éppen ennek ellentéte. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.)

Beöthy Ákos: Udvaroncok!

Gabányi Miklós: Lakások!

Bakonyi Samu: Meg van győződve, hogy a többség a nemzeti követelések és küzdelmében nem meggyőződésből beszél (Ugy van! a szélsőbalon.) és csupán a honvédelmi miniszter az, a ki görcsösen ragaszkodik és hirdeti, hogy meggyőződése szerint jár el.

Fejérváry Géza báró: Igenis!

Benedek János: Mert ugy parancsolnak.

Gabányi Miklós: Bécsben.

Bakonyi Samu: A népnátrnak állás-foglalása az indemnitátnál nem egyebb, mint következtetés. (Ugy van! a szélsőbalon.) A Kossuth-párt programja az önálló magyar hadsereg. (Zajos tetszés.) És ettől el nem fog térni soha. (Zajos éljenzés, taps a szélsőbalon.) Kérni a miniszterelnöktől, ho-

van az az ereje, a melyet a kiegyezésnél hangoztatott. Nagy kiegyenlítő erejét mutassa meg most azzal, hogy a korona és nemzet közti nagy ellentéteket simítsa el. Ha erre nem képes, mondjon le ama óhajáról, hogy majd a jövő nemzedék nagy államférfiúnak nevezze, mert e harcban, hol személyes kérdések nincsenek belekeverve, nem tűnik ki más, mint végtelen kicsínysége. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.)

Rákosi Viktor: Mondjon le.

Bakonyi Samu: A két éves katonai szolgálat időt önmagával üdvözli, de tart attól, hogy ez alatt valami újabb követelés fog lappangni. Egy jó altiszti kar létesítése a katonaságnál szintén elkerülhetetlen dolog lenne. Az ellenzék mostani küzdelmében mindennek elnevezik, még nihilistáknak is. Hát csak nevezze a magyar nemzeti jogok kivívására irányuló küzdelmünket nihilismusként, azért mi haladni fogunk a magunk útján. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.) A tudósdalon egyik sajtója legyilkolt és öngyilkos eszméket emlit és különböztet meg. Ennél ugyan rosszabb hasonlatot nem hozhattak volna fel. A leghatározottabban utasítja vissza azt a gyanúsítást is, mintha pártja és a néppárt közt bármilyen titkos megállapodás jött volna létre. (Helyeslés a néppárt és a szélsőbalon.) és mintha a függetlenségi párt mozgalmával a klerikális irányzatot és kormányra törekvést elősegítene.

Vészi József: Van még egy függetlenségi párt is.

Molnár Jenő: Az sem pártal.

Bakonyi Samu: Nagyon csalódnak azok a bizonyos körök, akiknek ideáljuk a Gezammtonarchie, mert a mi harcunk, a mi küzdelmünk erősebb, mert a mi törekvésünk: önálló, független Magyarország létesítése. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.) Hosszan foglalkozik a pécsi hadapródok helyzetével, a kicsapatással a helyteleníti a katonai nevelés szellemét. Az osztrák katonai hatalom ugy bának velünk, mint legyőzöttekkel, pedig a győző sem szokta himnuszát ráerőszakolni a legyőzöttekre.

Benedek János: Undok, gráva, piszkos süppedék.

Elnök: E kifejezésért, illetve közbeszólásért rendreutasítja.

Benedek János: Fenntartom amit mondtam.

Bakonyi Samu: A népek óhaját teljesíteni kell. A trónt nem alázza ez meg, de igenis fölemeli s ez fogja majd a nagyhatalmaságok közé emelni. (Ugy van! a szélsőbalon.) A kormány által folytatott mai politikának ha ellenállnak, azt csak a nemzet érdekében teszik. Nemzeti politika a dinastiával, dinasztikus politika a nemzetet: ezt kívánjuk. Uj terheket raknak ránk, új nánlicher fegyvert terveznek. Ennek a megterhelő politikának utjába állva nemzeti kötelességet teljesítünk. Aki engedelmeket tesz, új sérelemnek ad utat. Mi csak a jogfolytonosság alapján támaszkodunk követelésekre. — Részletesen foglalkozik a 61-iki határozati párt álláspontjával. A mi álláspontunk a törvényes álláspont és éppen ezért nem fogadjuk el a javaslatot. (Zajos tetszés, éljenzés, taps. A szónokot számonszórják.)

Szünet.

Szünet után.

Benedek János kijelenti, hogy közbeszólása idézés egyik kötetéből és ezt a mult hadseregére értette és nem a jelenre, a melynek különben is tagja.

Elnök erre a rendreutasítást visszavonja.

Ezután az interpellációkra került a sor.

A nazarénus rezervista.

A hitének áldozata.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, április 22.

Nem szokatlan eset a hadbíróságok prakszisaiban, hogy a nazarénusokat el kell itélni, a miért nem akarnak fegyvert fogni. A vallási macakasságnak a mai időkben szinte megfoghatatlan példái ezek, a kiket esztendő fogság se tud megtörni.

Az aradi cs. és kir. 33-ik gyalogezredhez bevonult tartalékosok között nagy feltűnést keltett egy ilyen nazarénus, a kinek nem közönséges az esete. A 12. századhoz van beosztva: *Muntján Vazulnak* hívják s a temesmegyei Székessutról való.

Póttartalékos volt, de a mikor a nyolc hetű kiképzést kitéltette, még nem volt nazarénus. A mikor első fegyvergyakorlatra behívták, már új hitnek volt az embere. Nem akart fegyvert fogni, s azért hat hónapi fegyházra ítélték, melyet később le is táltott.

Most újra behívták tizenhárom napra. Azt hitték, a hat hónap megpuhította, de csalódtak: Muntján Vazul kijelentette, hogy nem fog fegyvert, mert a vallása tiltja.

Igyekeztek meggyőzni vele, hogy most ha elítélik, miután már volt büntetve, legalább egy esztendőre kap, s aztán csak újra fegyvert kell fogni: nem használt semmit. Azután azt mondták: csak pár napról van szó, arra fűgessze fel a hitelvit. Ha nem teszi, börtönbe kerül, családja pedig éhen halhat odahaza.

— Majd segít rajtuk az Ur! — felelte rezignáltan a nazarénus.

Az őrmestere a bibliával próbálta kapacitálni.

— Hiszed te a testamentumot?

— Hiszem.

— Látod, a biblia azt mondja: add meg az Istennek, a mi az Istené s a királynak, a mi a királyé. Hát azzal, hogy fegyvert fogsz, adod meg a királynak, a mi a királyé.

— A királynak én adót fizetek, — vágott vissza a nazarénus.

Sehogy se bírtak rá hatni: végül

Wachsmann Vilmos ezredes maga hívatta s próbált a lelkére beszélni. Az se használt. A mikor a veszedelemre figyelmeztette, a melynek ezzel kiteszi magát, azt hajtogatta: — Majd segít az Ur. ...

Muntján válszínűleg el fogják itélni, hacsak különös irgalmasságból nem találunk ki valamit, a mivel segítenek rajta. A tényleges szolgálatra behívott nazarénusokat például néha az egészségügyi csapatokhoz teszik át; egy másikon az aradi háziezrednek egy parancsnoka úgy segített, hogy a büntetésének letelte után, a mikor újra a csapathoz kellett volna állania, tisztí szolgájává fogadta. Persze a tartalékosoknál az ilyesmivel bajos kimenteni a fanatikus és a fegyvertől irírózó nazarénust.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, április 23.

— (Tisztújító közgyűlés.) A „Br. Hirsch Mór egyesület” f. hó 15-én tartotta tisztújító ülését *Hóry Béla* diszelnök elnökölte mellett. A választmány az új tisztikart a következőképp alakította meg: Elnök: *Dedky Albert*; alelnökök: dr. *Eisler Mátyás* és dr. *Káddár János*; tb. ügyész: dr. *Papp József*; háznagy: *Pataky Sándor*; ellenőrök: *Halász Jenő* és *Dániel Lajos*; betegfelügyelők: *Pintér Gusztáv* és *Horváth Lajos* urak.

— (Városi közgyűlés.) Tegnap délután folytatták *Szvacsina Géza* polgármester elnökölte alatt a városi törvényhatósági közgyűlés.

Tudomásul vette a közgyűlés a mult évi utcaburkolati munkálatok költségeiről beterjesztett tanácsi javaslatot.

A középületek fenntartására szükséges összegek előirányzott tervét elfogadták és utasították a tanácsot, hogy azt terjessze fel a belügyminiszterhez jóváhagyás végett.

A városnak a Széchenyi-tér 35. szám alatt levő házaz telkét, az ortodox-izraelita hitközség meg akarja vásárolni és ezíránt kérést nyújtott be. A kommunitás *Somodi István* ellenkező indítványával szemben a kérést teljesíthetőknek látta, de azon hozzáadással, hogy a hitközség a telket építtesse be.

A kökert-utcai régi víztartó épületének eladásáról szóló tanácsi előterjesztést levették napirendről, mivel a névszerinti szavazáshoz nem volt elég városatyja jelen.

A város marháinak takarmányszükségletére megszavazott a kommunitás *4400 koronát*. Ezután a különféle alakok számadásainak vizsgálatairól beterjesztett jelentések következtek, a melyeket a kommunitás mind tudomásul vett.

A kérések során legelsőnek vették a Rákóczy-ünnepbizottság kérését.

Fekete-Nagy Béla tanácsos lendületes szavakban, hazafias tüzzel áthatott előterjesztésében rámutatott azon okokra, a melyek előttünk a szabadság ideáljává teszik II. Rákóczy Ferencet. Előadta a tanács javaslatát a kérésre néve, a mely a következő:

1. 1903. május 24-én a törvényhatóság Rákóczy disz-közgyűlést tart, a melyen *Márki Sándor* dr. egyetemi tanár tb. városi tanácsos diszbeszédet tart.

2. A disz-közgyűlés jegyzőkönyvileg fejezi ki kegyeletét a nagy szabadsághős iránt.

3. A törvényhatóság testületileg vesz részt az ünnepélyen.

A közgyűlés a javaslatot egyhangu lelkesedéssel fogadta el és kípótolta *Benel Ferenc* indítványára azzal, hogy intézzen a város feliratót a képviselőházhoz a Rákóczyt és társait expatriáló törvény törése iránt. *Bernáth Ede* Sándor és társainak a kerékpár adó törése iránt; *Bruckner Antal* dr. n. 117 kor. vízvezeték díj ellen edése iránt beadott kérését elutasították.

Különféle kérvények elintézésé után az elkötözött *Winkler János* bizottsági tag helyébe dr. *Márki Sándor* választották be a kereskedelmi Akadémia felügyelő bizottságába.

— (Rákóczy ünnep.) A kolozsvári Rákóczy ünnep előkészületei serényen folynak s a buzgó rendezőség, *Kun Bélával* élén, mindent elkövet, hogy az emléknep felejthetetlen legyen számunkra. Az ifjuság megkereste a városi törvényhatóságot, hogy disz-közgyűlést — szintén május 24-én — az ifjuság ünnepélyének napján tartsa meg, melyet a közgyűlés a tegnapi napon nagy lelkesedéssel el is határozott. — Az emlékünnepre lejón *Márkus Emilia* a budapesti nemzeti színház kiváló művésznője is, ki szavalattal fog résztvenni az ünnep műsorában.

— (A pápai jubileum és a hazai örménység.) A pápa 25 éves jubileuma alkalmából *Merza Gyula* földbírtokos és író s E. K. E. főpénztárosa a hazai örmény kereszt-címen magirt uttörő tanulmányát a Szent Péter trónján uralkodó XIII. Leó-nak ajánlotta, melyet többi örménytárgyu dolgozatával együtt fehér bőrkötésben arany-metszéssel (a pápa színe) Rómába küldött. Az apostoli szentszéktől ezen küldeményre Kolozsvárra *Merza Gyulához* érkezett, de egyuttal az egész hazafias magyar-örménységnek szóló s az atyai szeretet melegtől sugárzó levél így szól:

Igen tisztelt Uram!

Azt a művet, amelyet az erdélyi örmény nép óhajátával és kérésével együtt a pápának (Summo Pontifici) átadni kívántál, az utóbbi napokban, amidőn az Ö egyházfői jubileumát ünnepelték, a Szent Atya igen kegyesen (pergrato animo) fogadta. Minél fogva, hogy annak az ő benső gratulációnak az érzelmeit ő Szentisége is készséggel viszonzozza és jóindulatának biztos jelét nyilvánítsa: apostoli áldását nekéd és hitefeledeid nagy szeretettel (peramanter) küldi az Urban.

Egyébiránt szívesen valloim magamat kész hívednek

Róma, márc. 26. 1903.

Rampolla M. s. k. bihoros.

— (Elutasított semmisség panasza.) *Nadányi Emil*, volt kolozsvári lapíró az esküdtészek verdiktje alapjá két hónapi fegyházra ítéte nemrégiben a kolozsvári kir. törvényszék a *Szterényi József* ellen sajtó útján elkövetett rágalmazás miatt. Nadányi akkor semmisségi panaszszal élt, melyet a Kuria tegnapi tanácsülésén elutasított és így az ítélet jogerős.

— (Kolozsvári ifjak római zarándok-utja.) *Leó pápa* 25 éves jubileumának alkalmából dr. *Glattfelder Gyula*, a budapesti központi papnevelő intézet felügyelője ifjusági zarándok-utast szervezett Romába. A kolozsvári ifjuság közül *Balázs Elek*, *Korbuly Leó*, *Reich Lajos* és *Schleht Győző* egyetemi hallgatók, továbbá *Jakóvszky Dénes* és *Pollák Vilmos* r. kath. főgimnáziumi tanulók vettek részt a zarándok-uton. Az ifjuságot Rómában a Santa-Marta nevű zarándok hajlékba szállásolták be. Husvét vasárnapja délelőtti jén vezette a csapatot gróf *Zichy Gyula* kanonok, pápai kamarás a pápa elé, ki rendkívül nyájasan fogadta a zarándoklókat s föltűnő érdeklődést mutatott a magyarországi viszonyok iránt. Az ifjak, Róma nevezetességeinek megtekintése után, április 13-án este indultak el Romából s tanul-ságos, emlékezetes utjuk után e hó 15-ikén már újra magyar földre léptek.

— (Báró Bánffy Jenő temetése.) Fényes és előkelő közönség kísérté ki báró *Bánffy Jenő* koporsóját tegnap délután az indóházhoz. A temetésre összegyűlt az erdélyi arisztokrácia majd minden tagja. Vége, hossza nem volt a koporsót az állomásra kikísérő kocsisornak. Nem maradt el Kolozsvár társadalma sem. Ott láttuk az összes kolozsvári előkelőségeket. Számosan kitudték részvétlávaratokat. A kocszork száma egy külön kocsi beállítását vált szükségessé. Kocszorkat helyeztek a koporsóra *Keresztély Lajos* tanár; *Szekula Akos*; *Fel-zeghy Ferenc* és neje; *Wagner Felix*; *Bánffy Ernő* báró és *Bánffy Cecília* bárónő; *Bánffy Dező* báró; *Eszterházy János* gróf; *Zeyk Albert*; báró *Kemény Akos* és *Cecile*; *Knepl és Márton*; *Timár János*; *Zeyk Dánielné*; *Deutsch Adolf*; gróf *Eszterházy Miquel*; *Fel-szegi Sándor*; báró *P. Horváth Kálmán*; *Szabó József* és még számosan a család, jóbarátok köréből. A koporsót délután 4 órakor szállították ki a pályaudvarra, a honnan Marosszentkirályra vittek. Ma délelőtti fogják ott a családi sirböltben elhelyezni.

— (Az iparos-egylet társas vacsorája.) Hirt adunk arról, hogy az iparos egylet utjonnan választott tisztikarának tiszteletére társas vacsora lesz az iparos-egyletben. A rendezőség a következő meghívót bocsátotta ki: »A kolozsvári iparos-egyletnek folyó hó 14-én tartott közgyűlése alkalmával egyhangu tetszéssel megválasztott diszelnök: *B. Bak Lajos*, elnök; *Hevesy József* és alelnök: *Mattay Kálmán* tiszteletére, e hó 26-án (vasárnap) este 7 órakor az egylet *Mátás-téri* palotájában társas vacsorát rendez, melyre t. címzett tisztelettel meghívja az iparos egylet köréből e célra alakult rendező bizottság. Részvételi jegy személyenként 3 korona. Tisztelettel kérjük a részvételnél óhajító polgártársainkat, szíveskedjenek az egylet helyiségében kettő író, vagy a kibocsátott ivekre neveiket e hó 24-ig följegyezni, hogy a rendező bizottság tájékozást szerezheszen a részvevők számáról». Az előjelektől itélve, a társas vacsorán az iparos-egylet tagjainak nagy része jelen lesz.

— (Mózes András meghalt.) Egy jeles pap, kiváló képzettségű professzor, fáradhatatlan munkás férfiú hunyt el tegnap éjjel Kolozsvárott, *Mózes András*, unitárius lelkész, a teológia jeles tanára halt meg. A meghaldoltat egyike volt ama keveseknek, kiket kiváló emberi tulajdonságaikért minden körben általánosan tisztelnék és becs

lesznek a májusi ünnep programjának, mely egyébként is bővelkedni fog a közönséget szórakoztató meglepetésekben.

— **(Ifjabb gróf Festetich Imre meghalt.)** A tragikus végű Stieder—Ernusz-párbaj alkalmával sokat emlegetett ifjabb gróf *Festetich Imre*, gróf Festetich Imrénék, a cserői majorátus urának fia Görbersdorfbán, ahol mellbetegségére gyógyulást keresett, harminchárom éves korában meghalt. Betegeskedése előtt a Radetzky-huszárokból szolgált mint hadnagy. Évek óta betegeskedett s legutóbb nagyon megrendítette érzékeny lelkét az a tragikus végű párbaj, mely az ő váltó-ügyéből kifolyóan történt Stieder György és dr. Ernusz József komáromi ügyvéd között. Mint tudjuk, a párbaj ez utóbbi halálával végződött. Az elhunyt gróf halálát Görbersdorfból ideiglenesen Szepes-Remutére szállítják s a családi sirboltban helyezik örök nyugalomra. Két kis gyermeke maradt, Keresztély és Rózsika. A cserői majorátus most már a kis *Keresztély* grófra száll.

— **(Közjogi matiné.)** A »Szeged és Vidéke« legutóbbi számában olvassuk a következőket: »Lapunk pénteki számában *Kmetty* Károly c. vezető cikket közlölünk Kalmár Antal dr. tollából. Ebbe a cikkbe került bele az a kifejezés, hogy a magyar politika világnak nagyon sokat foggnak használni *Kmetty* Károly közjogi matináján. A *Kolozsvárt* megjelenő *Ellenzék* c. lapjárunk szombati száma leköszölte ezt a cikkünket a közjogi matinékal együtt. Persze, hogy *Kmetty* Károly nem közjogi matinékkal, hanem közjogi *maximál*kal dolgozik s ha a mi nyomdánk ördöge közjogi matiné rendezett volna, akkor *Kolozsvárt* talán már a Kálai-kétfőst is bökznék a közjogi matinéban.«

— **(Meghívó.)** Az »Erdélyi Gazdasági Egylet« igazgató-választmánya 1903. évi ápr. hó 27 én (hétfőn) délután fél 4 órakor — Petőfi utca 7. szám alatti helyiségében — rendes ülést tart, melyre a tagokat tisztelettel meghívja az elnökség. Tárgyak: 1. Március 23 iki választmányi ülés jegyzőkönyvének felolvasása. 2. Pénztári jelentés január, február, március hónapokról. 3. A Kisbirtokosok Országos Földhivatali felhívásának megkeresése. 4. Monostori gazd. tanítészeti ösztöndíjak ügye. 5. Földművelésügyi miniszter leirata a külkereskedelmi szerződések tárgyában. 6. Földművelésügyi miniszter leirata a racka-gyapji értékesítés ügyében. 7. O. M. G. E. megkeresése a hadsereg-ellátás kérdésében. 8. Társaságunk megkeresése. 9. Új tagok bejelentése. 10. Ülés napjáiig beérkező tárgyak. 11. Indítványok.

— **(Koszoru-megváltás.)** Az Erdélyi bank részvénytársaság báró *Bánffy* Jenő halála alkalmából koszoru-megváltás címen 40 koronát adott a siketnémák intézeté javára.

— **(Levágta a felesége nyakát.)** Bőrzalmas hívesgyilkosságot jelentenek Vingaró. A rémes eset hőse, Schereor Peter vingai gazda, régóta alaptalan féltékenységgel gyötörte fiatal, csinos feleségét szül. Keversán Szentát. — Az ártatlan asszony kezdetben békében tűrte férj méltatlan bánásmódját, utóbb azonban ő is gyakrabban ki-ki fakadt ez ellen, miért is a házasságok között ismétlődtek a családi perpatvarok. A férj az ilyen jelenetek után mindig megígérte, hogy ezentul hinni fog az asszonynak. Hiába, az asszonynak minden tétében házasságtörést vélt látni. Tegnap ugyancsak összeveszték valami csekélység felett, a gazda elment hazulról és mikor visszatért, tőből lemeteszette alvó feleségének a nyakát. A gyilkos önként jelentkezett és letartóztaták.

— **(Egyházköri közgyűlés.)** Az udvarhelyi egyházkörmek e hó 18-án Oklándon tartott rendkívüli közgyűlésének két fontos tárgya volt. Egyik a zsinat, mely a folyó év nyarán e körben tartatik, másik a Jakab Gyula ny. alispán lemondásával megürit egyházkörméleti felügyelő-gondnoki állás betöltése. Csaknem teljes számmal megjelentek a gyűlésre a tagok, éppen negyvenen. Kimaradását 2 pap, 3 tanító és 3 képviselő mentette ki különféle okok miatt. A gyűlést Kisgyörgy Sándor esperes nyitotta meg és jelentette, hogy László Domokos kir. törvényszéki bír., felügyelő gondnok ágyban fekvő beteg mi miatt a gyűlésre nem jöhetett el. Megalakulás után a zsinat rendező-bizottság jegyzője De m e t e r Dénes lelkész referált az eddigi munkálatokról. A közgyűlés több hozzászólás után a bizmunkálatat elfogadta mindenekben s kimondotta, hogy a zsinat augusztus 23-án fog megkezdődni és Vargason fog megtartatni. Érdekes volt a felügyelő-gondnoki állás betöltése. Az egyházi törvény a titkos szavazást írja elő, mi elrendeltetvén, a beadott 40 szavazat mind vargyasi Dániel Lajos nagybirtokosra esett, kinek atyja az egyetemes egyház ügyi főgondnoka. Szerencsés választás, mert Dániel Lajosban egy buzgó, áldozatkész embert nyert az egyház. Az esperes meleg üdvözlétre adott válasza csak megerősítette a véleményt. A székhelyi papi állás betöltésére vonatkozó kérdelmet a közgyűlés melegen pártólólág terjeszti fel. A közgyűlést a pap házánál barátságos ebéd fejezte be, melynek sok szellemes pohárköszöntő hangzott el. (s. r.)

— **(Tanulmányi kirándulás Bosznia—Hercegovinába.)** A temesvári kereskedelmi és iparkamara a kir. államvasutak

menetjegyi-irodájának közreműködésével ez évi augusztus hó első felében érdekes és tanulságos tanulmányutat rendez Bosznia—Hercegovinába. Az ut részletei és feltételei, minimális 30 résztvevőt véve alapul, gyorsvonatokon külön kocsi-
kal, elsőrangú ellátással a következők. Budapest-Bosna-Brod-Sarajevo-Mostar-Gabella-Matkovic vasut, Matkovics-Spaldito-Sebenico-Zara-Fiume hajó, Fiume-Budapest személyenként 1. oszt. 170 K., II. oszt. 140 K. Amennyiben az utazás Mostaról-Ragusáig lenne kiterjeszthető, a a részvételi díj személyenként 40, illetve 35 koronával több. Fenti árkakban bentfoglaltatik az utazás Budapesttől Budapestig, valamint 2 napi teljes ellátás (szoba, reggeli, ebéd, vacsora, világitás és kiszolgálás). Sarajevoiban; továbbá 1 napi teljes ellátás Mostarban és a második kombinációnál további 2 napi ellátás Ragusában. Fgyelmztetjük az érdekelteket, hogy amennyiben e kirándulásban részt kívánnak venni, szándékukat legkésőbb május hó 20-ig jelentésük be a kolozsvári kereskedelmi és iparkamarához.

— **(Leégett román templom.)** Óriási riadalom támadt a románok húsvétjának másodnapján az aradmegyei Ó-Szent. Annán. Alig tértek haza a hívők a délelőtti istentiszteletéről, a midőn vészjelző harangkongás tüzet jelentett. Pár perc alatt a közösség lakossága talpon állott s megkezdte a román templom égő tornyának oltását. A tűz délután öt óráig tartott s ekkor a torony bádorg-teteje kifordult és óriási robajjal a földre zuhant. Nagy erőfeszítéssel sikerült csak a tüzet eloltani s annak továbbterjedését megakadályozni s a torony alján levő harangokat és harang-állványokat megmenteni. Az ó-szent-Annai román hitközség most új istenháza építésének tervével foglalkozik s e célra máris 140—150000 koronás alappal rendelkezik az egyházközség pénztára.

— **(Hirtelen halál.)** Tóth Jánosné szül. Kerekes Anna kőművesné, az „Ujság” kézbesítője, tegnap este hirtelen elhalt. Beszállították a bonctani intézetbe.

— **(A szerelom vége.)** P. V. közös főhadnagy, a kolozsvári katonai élelmezési raktár kezelője közös háztartásban élt Lécfalvi Erzséivel. A főhadnagy, ki kedveséről bőkezűen gondoskodott, ki annak idején minden kiadását fedezte, 1901. tavaszán főbelőtte magát. A vizsgálat során, a mit az élelmezési raktár számadásaiban az öngyilkosság után végezt, kitűnt, hogy P. V. a kezelésre bízott pénzéből 19.762 koronát sikkasztott. Az ügyészség Lécfalvi Erzsébetet a P. V. által elsikkasztott pénzék orgazdaságával vádolta és tegnap tartotta meg ez ügyben a főtárgyalást a törvényszék. Lécfalvi Erzsébetet az ügyész indítványára orgazdaságban, mint kihágásban, bünsnek találván, 60 kor. fő és 20 kor. mellékbüntetés megfizetésre ítélték. Az ítéletben az ügyész és vádlott meggyugodtak.

— **(Kikaparta a felesége szemét.)** Secker Tamás kisetői részeges napzaszmos tegnap este ittas állapotban tért haza. — Otthon az asszony pörölve fogadta. A részeg ember egre dühösen neki rontott az asszonynak és dulakodás közben mindkét szemét kikaparta. A szerencsétlen teremtést ápolás végett beszállították az ottani kórházba s a bűns férj ellen megindították a büntető eljárást.

— **(Italmérők figyelmébe.)** A kolozsvári m. kir. pénzügyigazgatóság közhírteszi, hogy a Kolozsvárt kiadott italmérési engedélyek után kivett italmérési illetékek ellen beérkezett felebbeszedések, a felszámolási-bizottság által a következő napokon fognak tárgyalatni. 1. Kismértékben elarusított részére május 7-én. 2. Korlátolt italmérők részére május 8, 9, 11, 12, 13. és 14-én. Korlátlan kimerők részére május 15, 16, 18, 19. és 20-án. A tárgyalások — melyek a városháza közgyűlési termében tartatnak meg — mindenkor reggel 8 órakor kezdődnek s az érdekeltek személyesen is előadhathák ott érveiket.

— **(Verekedés Feleken.)** Véres verekedés volt a múlt éjszaka Feleken, a Kolozsvárhoz közel fekvő kis községben. A kolozsvári csendőrség a beérkezett, szóbeli jelentésre egy csendőrorstól küldött ki azonnal felekre, Majd *Gacs* Jenő vizsgálóbíró is ki szállott a verekedés színhelyére. A verekedés, értesülésünk szerint, nagy arányban folytatott a fatusi legények között, mert három legény súlyos betegen színi a kapott erős sérüléseket. A vizsgálóbírósság visszaérkezte után az ügy a kir. ügyészségnek adatik át, a büntető eljárás megindítása végett.

— **(Drama a vonaton.)** — (Express tudósítás.) Megrendítő családi dráma játszódott le tegnapelőtt este a Szerencs—Debreceeni vonalszakaszon. *Zsurk*a József debreceni lakos még az őszszel Szerencsre ment dolgozni, a hova magával vitte a fiatal feleségét is. Az asszony nem volt valami jámbor természetű s emiatt esakhamar sok barátja akadt Zsurkának, a kik gyakori vendégek lettek a háznál, de leginkább olyankor, a mikor a férj nem volt otthon. *Lacner* József cukorgyári munkás volt a leggyakoribb látogató, a ki annyira otthonosan érezte magát, hogy egy alkalommal magát Zsurkát dobta ki a házból. Az asszony magaviselete miatt botrány keletkezett és Zsurkáknak el kellett menniük Szerencsről. Tegnapelőtt este indultak utra. A házastársak nyugodtan ültek egymás mellett a vasúti kocsiában, csak a mikor Nyiregházát elhagyták, kelt fel az asszony és

kiment a fülkéből. A férjnek feltűnt az asszony hosszas távol maradása, kiment a fülkéből, hogy utána nézzen az asszonynak. Nemsokára nagy sikoltozás és jajveszékés hallatszott a vonaton. Az utasok kirohantak a kocsi elejére, a hol Zsurkát, kezében egy nagy véres bicikálval, mellette pedig elterülve egy fiatalembert találtak összeszúrkálva. A vonatot csakhamar megállították s ekkor még borzalmasabb esetnek voltak szemtanúi. Az asszonyt ugyanis a férje meglepte a vonaton, a ki ott adott találkoztó Lacner Józsefnek, a volt szeretőjének. — A férj, amint együtt találta őket, Lanczert leszurta. Az asszony eközben menekülni akart. Felrántotta a kocsi ajtaját, hogy átmenjen egy másik fülkébe. A férj azonban a nyitott ajtón a robogó vonatról lelökte az asszonyt, akinek a lábai a kerekék alá kerültek s azt elvágta. Lanczer még utközben meghalt, Zsurkát pedig a téglási állomáson átadták a csendőrségnek.

— **Gyakorlott ügyvédjelölt** kolozsvári ügyvédi irodában alkalmazzák talál. Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbítja.

SZÍNHÁZ.

Színházi műsor:

Csütörtök: Angot, a csarnok leánya. (B. 181 sz.)

Péntek: Tarján Irma első föllépésével először Lady Windermere legyezője. (B. 182 sz.)

Szombat: Lady Windermere legyezője. (B. 183 sz.)

Vasárnap: d. u. A denevér. este Aranylakodalom. (B. 184 sz.)

* **Szegény ifju története.** Feuillet Oktáv ösdi, hiperromantikus drámáját rövid pár nap alatt másodsor láttuk tegnap este. Kongó ház busongott a szegény ifju borus történetén s a felvonások végén élénken megtapsolták a főbb szereplőket: Thury Elemért, Tóvölgyi Margitot és Szentgyörgyit.

IRODALOM.

Az örmény kereszt. Ugy egyháztörténeti, valamint vallástörténeti szempontból felelte érdekes mű jelent meg legutóbb *Merza* Gyula tollából, a mely hű képet tár fel, sőt talán egyenesen fölfedezés számba megy egy talán századok óta feledésnek indult ősrégi keresztalaknak a feltalálásáról, mely bizonyára évek hosszú során folytatott önálló buvárkodás és külföldi kutatásoknak a sikeres eredménye, miként az a nagyszorgalmat és alaposítást eláruló tanulmány átolvasásából önként kiválglik.

Ez az értékes munka, melylyel szerző magának is, de az összes hazafias örményeknek is kitüntetését szerzett, a tanulmányozásra érdemes örmény ornamentika szempontjából és a mű néprajzi jelentőséggel is bir, a mennyiben egy keleti néptörzsek vallásos jellegét, mintegy historiallag megállapított faji jelvényt kívánja előttünk szimbolizálni.

Már az eddig elmondottakból kitűnik, hogy *Merza* Gyula tanulmánya nemcsak hogy megerősítette a lapunk más helyén ismertett — pápai kegy oly meleg közvetlenséggel tolmácsolt megnyilvánulását, mely szerint ő szentsége az a vatikáni könyvtár számára köszönettel elfogadta, hanem éppen ebből a tényből kifolyólag mint irodalmi esemény, ugy az örmény, valamint általában a keresztény világban kellemes meglepetést keltett.

Ezt tanúsítják egyrészt a fővárosi sajtóban megjelent ismertetések (Budapesti Hírlap, Függelék Magyarország, Alkotmány stb.) másrészt azok az értesülések szerint a szerzőhöz intézett elismerő levelek, melyek az említett szakkörök érdeklődésére vallanak.

A tanulmányhoz egy kereszt összehasonlító táblázattal feltűntető illusztráció van csatolva, mely a legrimitivebb oszlopalakupellenegtől (crux simplex) kezdve a bukovinai ugynevezett lippován keresztig, mely az orosz és az András keresztből van kombinálva ugyszólván a kereszt általános etnográfáját állítja elő. A sorozat végén a *Mechitharista* illetve az örmény keresztet mutatja be, mint a melynek alakjában hajdan az örmény templomokat építették, a mi abban nyilvánult, hogy bonzanti hajójuknak egyenlő szárai a kereszthajó szárainál jóval hosszabbak pl. a lemergi örmény érseki székesegyház is így épült a XIV. században.

Tehát a pápai jubileumhoz akár tartalmánál, akár céljánál méltó művet *Merza* Gyulát méltán megilleti az Apostoli Szentszék kitüntetése, mely egyttal egy hazafias szellemben vezetett mozgalomnak, t. i. a hazai örménykatolikus egyház törvényben gyökerező egyenlő jogosítása érdekében kifejtett lankadatlan munkásságának Krisztus földi helytartóját való szentesítése.

„Az örmény kereszt” XIII. Leó kezében van, tehát viláslós hódolattal tekinthetnek a magyar örmények Szent Péter utódjára.

Maga a könyv a szerző tulajdonát képezi, mely különben az „Armenia”-ból, mint külön lenyomat jelent meg a szamosújvári Todorányomda csinos kiállításában.

MŰVÉSZET.

Lengyel Ernő hangversenye Lapunk egyik előző számában hírt adtunk *Lengyel* Ernőnek, a kolozsvári születésű, nagytehetségű, kilenc esztendő zongoraművésznek hangversenyéről. A hangverseny, melyen *Olteán* Klotild operabánesknő is közreműködik május 3-ikán, vasárnap délután lesz, a felsőbb leányiskola nagytermében s a közönség érdeklődése máris megnyilvánult a kis csodagyerek hangversenye iránt, ki tevékeny szorgalom útján elért fokozott művészetét óhajta ezuttal bemutatni nekünk, szűkebb hazájának. A kis fiú különben diák és a budapesti reáliskola első osztályába jár s így magunk is kíváncsian nézünk a nagytehetségű gyermek hangversenye elé, melynek műsorát alábbikban adjuk:

1. Erkel F.: Nyitány „Hunyadi L.” cz. dalműből. Beethoven: „Es dur sonata” B. *Lengyel* Ernő. 2. Massé: Csalagánydal „Jeanette menyegzője” című dalműből: *Olteán* Klotild. 3. Weber: Perpetuum mobile, Chopin: I. Nocturne, Chopin: 12-ik etude, Vogrich: Staccato Caprice B. *Lengyel* Ernő. 4. Erkel F.: La Grange aria. „Hunyadi L.” cz. dalműből: *Olteán* Klotild. 5. Liszt F.: II-ik Rhapsodia B. *Lengyel* Ernő. 6. Delibes: Cadixi leány, A. Esterházy-Rossi: Keringő *Olteán* Klotild. 7. B. *Lengyel* Ernő: Rege és Mazurka, Moszkowsky: Tarantella, Rubinstein: Valse Caprice B. *Lengyel* Ernő.

Jegyek a hangversenyre *Burger* illatszerek-kereskedésében (Mátyás király-tér) kaphatók 2 koronájával, állóhely 1 korona 50 fill. Kezdeté d. u. 5 órakor.

Sport.

A football-kapitány. A vasárnapra kitűzött football-match elmaradásáról szóló hírdünket, illetőleg az ahhoz fűzött megjegyzésünket zokon veszi a football-kapitány és egyik helyi lapban szükségesnek tartja nyilatkozni, kijelentvén, hogy az „Ujság”-ban hirdetett verseny reá nézve nem kötelező. Hát ezt nem is állította ennek a lapnak hasábján senki, de senki. — Ami pedig azt illeti, hogy hírdünk nem eredt illetékes forrásból, arra vonatkozólag megjegyezzük, hogy a közlemények eredetét mi „illetékesnek” tartottuk és tartjuk, aminthogy egyetlenegy közleményünk illetékességét sem dönti el a football-kapitány ur, hanem egyelőre mi. Mint jellemző dolgot azonban konstatáljuk azt, hogy akkor, midőn mi, külön rovatot szenteltünk a teste ize sportoknak azért, hogy a nyilvánosság ereje által is, bármily csekélységgel hozzájáruljunk sportéletünk fellendítéséhez, football-kapitány ur jónak látja bennünket lenyilatkozni. Ez ugyan csak azt bizonyítja, hogy nincs igaz, mert különben tisztában lett volna azzal, hogy mi a jogosult rektifikációknak készséggel adunk mindig helyet.

Gerentsen vívóakadémiaja. Imárr csak egy pár hét választ el azon nagyszabású sport ünnepélytől, melyet május hó 10-én, a téli színházban rendeznek a „Kolozsvári Egyetemi Atlétikai Club” alapja javára. Hogy városszerte, milyen élénk visszhangra talál az akadémia terve, bizonyítja ez is, hogy a védnökségre városunk számos notabilitásait sikerült a bizottságnak megnyerni. Eddig a következők fogadták el a védnökséget: *Palkovits* József altábornagy, báró *Bánffy* Albert a lelkes sportsmann, *Klobucsár* Győző altábornagy, *Pistóczy* Mór egyetemi tanár. A zsűri eddigi felkért tagjai *Hécsay* Lajos kir. erdőfelügyelő, a régi vívógárda egyik oszlopos tagja és *Sárp*y L. magy. kir. csendőrornagy. E díszes névsor már elég garancia az akadémia fényes sikerére.

Ez uton is hálás köszönetét fejezi ki a rendező-bizottság *Megyeri* Dezső szinigazgatónak, ki a színházat ez alkalomra a legnagyobb készséggel rendelkezésre bocsátotta.

Táviratok

—Fővárosi és vidéki tudósítóinktól.—

Ferencz József király Angliában.

Budapest, április 22. (Érk. 9 ó.) Berlinből jelentik: Egy itteni lap állítólag az angol udvarhoz közel álló forrásból jelenti, hogy *Ferencz József király és csásár* az angol király látogatására ez év szeptemberében Londonba utazik.

—

Szterényi sajtópere a kurián.

Budapest, április 22. (Érk. 9 ó.) Ma foglalkozott a kir. kuria *Nadányi* Emil újságírónak a tordai gipszgyár ügyében írt cikkéért *Szterényi* József miniszteri tanácsos által indított sajtóperében bejelentett semmiségi panaszával a kir. kuria első büntető tanácsa.

Tassy királyi korona ügyész-helyettes indítványára a semmiségi panaszt a büntető tanács elutasította.

Román éretlenkedés.

Arad, április 22. (Érk. 12. ó.) A mai megyegyűlésena román tulzók követelték, hogy a közgyűlés jegyzőkönyvét román nyelven vezessék. — *Valósággal obstruáltak követelések mellett.*

A szavazásnál azonban kisebbségben maradtak.

—

A választói jog és adócenzus.

Budapest, ápr. 22. (Érk. 11 ó.) Kőcsén ma nagy népgyűlés volt, a melyen elhatározták, hogy feliratot intéznek a választó jog kiterjesztése végett — újabb magyar adócenzus állapíttassék meg.

—

Antiszemita tüntetések.

Budapest, ápr. 22. (Érk. 11 ó.) Kiszénvóból jelentik: Besszarábia kormányzóságban az első két orosz husvéti ünnepen jelentékeny antiszemita-tüntetések voltak.

—

Prinetti utódja.

Budapest, április 25. (Érk. 11 ó.) Rómából jelentik: Prinetti olasz külügyminiszter utóda Morin eddigi haditengerészeti miniszter lesz. Ki-nevezését holnapra várják.

REGÉNY

Szerelem az én bűnöm.

— Francia regény. —

Fordította: Zentai Leó.

MÁSODIK RÉSZ. (29)

Cjoseburn lord, ki e kérdést felte szí, miközben az asztalon keresztül hajlik s hogy szívarat válaszon magának. Pár lépéssel odébb megyek, amint Surrey hercegné odaveti a szót:

— Ugy látszik, hogy lady Stanley.

— Bizonyára futó rosszullát. Kérek tüzet Eduárd.

Mikor szívara ekkor, tovább ment Winifredet megkeresni. Mikor előttem elhaladt susogta:

— Nagyon szereti a szerelmet, asszonyom.

Alig fojthattam el megilletődésemet, mikor Eduárd már előttem állt:

— Halkan szólj hozzád, mit mondott?

— Kérlek barátom, csak semmi feltűnőt ne csinálj, kérlek...

— Nyujtsd a karod s menjünk tovább ott elmondhatod.

Eduard nem érti nevétesemben az ironiát. Naiv! Hátha hazudnék?...

— Mit mondott neked?

— Egész egyszerűen csak annyit: Gyógyulást kívánok asszonyom!

— Igaz ez, Christiane?

— Igaz!

— Nem mondta, hogy szeret?

— Nem, esküszöm, hogy nem!

A szoba egy félre eső sarkába huz maga után.

— Christiane, bocsáss meg, én féltékeny vagyok... én annyira, oly forró szeretlek... kedvesem, nyujtsd ide ajkadat.

— Oh, ilyen közel a társasághoz...

— Te félsz tehát, hogy meglát bennünket. Hát nem láttalak-e én is karjaiban?

Félve további kitöréseitől, a béke kedvéért engedtem. Most sem értem, hogy miképp bírtam ezt ki... hát még az éjszaka, a mely következett...

Mikor Eduard végre elhagyta szobámat és lélekzetvételei elárukták, hogy alszik — felkeltem, bezárkoztam a fürdőszobába, a hol nem hallhatta, hogy ébren vagyok s sirtam, zokogtam s magam elől eltakartam az irzóttától szegény testemet.

Kimerülve, végre szobámba mentem és elaludtam. Reggel Eduárd csendes csókja ébresztett fel.

— Hogy vagy, Christiane?

— Jól, barátom.

— Aludtál?

— Igen.

— Mem haragszol rám?

— Miért haragudnám?

Tegnap nem kellett volna nekem... egy szóval... bánt engem a dolog. Nem szenvedsz, édesem?

— Nem.

— Olyan sápadt vagy... megbocsátsz?

— Nincs semmi megbocsájtani valóm. Én feleséged vagyok s te szeretsz és ez egészen természetes.

(Folyt köv.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

R. K. Nagyság. A tárcát megkaptuk s mihamarabb hozzuk. A *Gyónás* című vers husvétii számunkban az ünnepi mellékletben jött, — ugy látszik kikerülte b. figyelmét. Üdvözlét.

S. P. Gondolatok. Nem jó vers. Így aztán nem is lesz az ön hitvése.

Felolvasó szerkesztő:
Dr. PAPP JÓZSEF.
Laptulajdonos:
GOMBOS FERENCZ.

MEGNYILT!

Rei Sándor

MEGNYILT!

férfi ruha és szabó-üzlete a Városháza épületében.

Dus raktár honi gyapju-ooo szövetekben. ooo Gyermekruha-különlegességek

oo Mérték utáni megrendelések oo **kitűnő szabással!** o o o o eszközöltetnek. o o o o

Sz. 736/1903.

Pályázat tanítónői állásra.

A kolozsvári róm. kath. egyházközség kezelése alatt álló **SZABÓ-alapból** fentartott leányiskolánál megüresedett **tanítónői** állásra pályázatot hirdetünk következő évi javadalmazás mellett:

- a) készpénz fizetés **960 kor.**;
- b) természetbeni lakás, esetleg **240 kor.** lakpénz;
- c) némi **tandijosztalék**;
- d) **ötödéves** személyi korpótlék.

Pályázni kívánók keresztlevelel, tanítónői oklevéllel, eddigi működésükre vonatkozó, vagy más bizonyítványokkal folszerelt kérvényeiket **f. évi május hó 20-ig a kolozsvári róm. kath. iskolaszékhez** címezve nyújthatják be, de a megválasztandó tanítónő állomását csak **f. év szeptember 1-én** tartozik elfoglalni.

Kolozsvár, 1903. ápr. 22.

Biró Béla s. k.
apát-pleb.

2406 1-1

Feladási hirdetmény.

A m.-valkói volt úrbéreses tulajdonát képező erdőben 100435—1902. sz. miniszteri rendelettel egyszerre kihasználni engedélyezett, 168 kh. fenyőerdőnek 30.796 m.-re becsült fatömege a **f. évi május hó 3-án d. e. 10 órakor Magyar-Valkón**, a volt úrbéreses hivatalos helyiségében, nyilvános árverésen el fog adatni.

Becsérték . . . **53,764 kor.**
Bánatpénz . . . **5,377 kor.**

Árverési feltételek a hivatalos órák alatt a bánffyhungyadi m. kir. járási erdőgondnok-ságnál megtekinthetők.

Magyar-Valkó, 1903. április 21.

Mihály Ákos,
v. úrb. elnök.

2405 1-3

AZ

ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

VEDNŐKSÉGE ALATT ÁLLÓ

ERDÉLYI KERESKEDELMI TARSASÁG.

Irodája: Kolozsvár, Petőfi-utca 7. szám, földszint, Telefon: 158. szám. Levélcím: Erdélyi Kereskedelmi Társaság, Kolozsvár, Petőfi-utca 7. sz. Sür-gönyezim: „Erdélyi Gazda, Kolozsvár.”

Célja: Az erdélyi gazdasági közönség támogatása minden kereszti és eladási ügyek alkalmával, evégből: Elvállal gazdákól jövő megbízásokat minden mezőgazdasági termék, dílat stb. eladására, valamint bármely mezőgazdasági gép anyagi, vagy szellemi beszerzésére.

Nagy súlyt helyez arra, hogy a gazdák közönséget a legjobb minőségű terményekkel ellátva.

Birtokeladás és vétel, jelzálog, biztosítás és más, birtokosok érdeklő ügyekben tájékoztató, közvetítő, esetleg megbízottként működik.

Gazdákkal szemben eljárásaiért és ténykedéséért munkadíjat fel nem számít.

A társaság gazda-felvétele minden megbízás vagy ügylet alkalmával a legmagasabb kedvezményeket nyújtja.

Levéli, sürgönyi, telefon vagy személyes tudakozódás a társaság aconnal díjmentes kimerítő választ és felvilágosítást ad.

Tiszta jövedelméből az Erdélyi Gazdasági Egyletnek és az Erdélyi Gazdasági Egyesületnek, azok nyugdíjállapjai javára 5—5% ot ad.

Ezen intézménnyel kapcsolatban fennáll és ugyanott mindenkor megtekinthető az

ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET

ÁLLANDÓ GAZDASÁGI GÉPKIÁLLITÁSA,

(mintaraktár)

2143 7-10

melynek keretében a legelőrangú hazai szőlő-gyárak összes készítményei láthatók.

Eladó ház.

Papp-utca 52 sz. alatt egy szép új ház, kerttel és vízvezetékkel, mely 15 évig adómentes, igen előnyös fizetési feltételek mellett eladó. A ház igen olcsó törlesztéses kölcsön van. Jövedelmez évente 1400 Koronát. Czim a kiadóhivatalban.

Telefonszám 399

Tűzifa.

Stern József liszt, fűszer és tűzifa kereskedő
Wesselényi Miklós-utca 12. szám.

Ajánlja legjobb minőségű többféle tűzifáját Waggon és ölszáma, valamint vágott fát métermázsa számára

olcsó árban

házhöz szállítva, pontos méret felelősség mellett, viszont elárúsítóknak megfelelő árendemény.

2292 16-30

Alapított 1877.

Alapított 1877.

Angol, francia uri divat-czikkek, ing, gallér, kékző, nyakkendő, kalap és eső-ernyő rakára

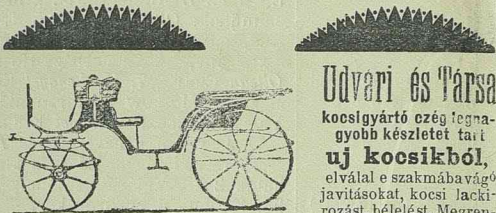
1976 49-2

Schéfer András

férfi szabó és uri divat
üzlete Kolozsvár, Mátyás
király-tér 8. sz.

A brüsseli kiállításon ezüstérem-mel kitüntetve. — Hazai angol szövetek nagy raktára. Készít férfi ruhákat, úgy magyar ruhákat is a legelegánsabb kivitelben

Készen találhatók divatos angol szabású felöltők, továbbá vadászkabátok.

Üdvari és Társa

kocsigyártó cég legna-gyobb készletét tarti

uj kocsikból,

elvála e szakmabavágó

javításokat, kocsitacki-

rozást, bélelést. Megren-

deléseket készíttel teljesít. Haszná-¹⁰ kocsit becserele.

Videki írásbeli megkeresésekre azonnal válaszol

1985 93-144 Kivánatra árjegyzéket küld.

ÜDVARI és TÁRSA Kolozsvár, Radák-utca (Zöldfa vendéglő mellett) saját helyiség Résztvevő kiállításon kitüntetve szép és jó munkáért

Nagy János

márvány, gránit, syenit stb.
sirkő- és butor-márvány gyára

Kolozsvárt, (Temető bal sarok)
Petőfi-utca 22. szám. o o o o

(Ezelőtt Nagy Testvérek)

Ajánlja a különböző márvány, gránit, syenit stb. síremlékköveit a nagy készlet következtében **mélyen le-szállított árak mellett**. Viszont elárúsítóknak különös figyelmébe ajánlom, mint legutányosabb beszerzési forrást, szohodoli szép kék márvány (saját kőbánya) és a Dog-nácska fehér márvány sírkövekben. Készít mindenféle márvány, gránit butor lapokat, mozdokat stb. és minden a kőfaragó szakmába vágó munkákat. Elvállal durva kő szállítástokat bácsatoroki és monostori (saját kőbánya) mészkövekkel.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

A nagyérdemű közönség b. pártfogását kéri

Nagy János.

2374. 3-6.

Telefon 439. szám.

Az 1896-iki országos kiállítás alkalmával kitüntetve!

Telefon 439. szám.

Léber Gyula

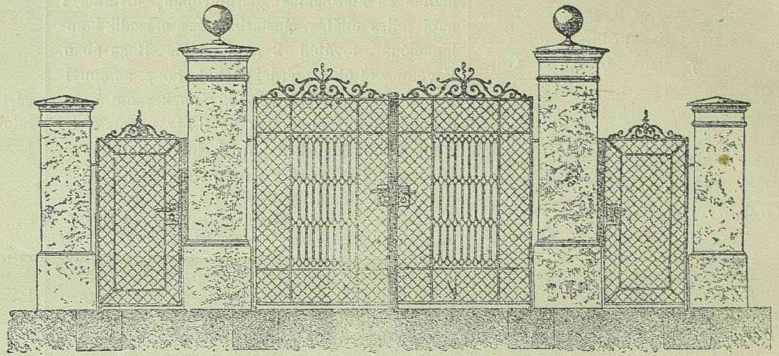
első erdélyi sodrony-szövetfonat, kertkerítés és ruganyos acél sodrony ágybetétek gyára

gépfontait, dísz-kerítéseit és díszkapuit

Olcsó kerítések!

Ajánlja minden e szakmába vágó munkáit, ugymint: kertek, erdők, vadaskertek, szőlők, sírhe-lyek stb. bekerítéséhez

Kolozsvárt, Egyetem-utca 12 sz.

Nemkülönben zöldre festett légszövet, szelelő rosták, Backer-féle rosták és egyébféle használatra vas-, réz- és cín szövetek, Kruppa sodrony szegélyzetek különféle min-takban, fakereiben foglalt rosták, löher-szíták és szíták kü-

lönféle czélokra igen erősen készíttelnek és gyári árak szerinti számítatnak. Aezél tükés sodrony kertek, erdők stb. bevonásához — **jutányos árért fel is huzatik.** — Képe: árjegyzékkel bérmentve szívesen szolgálak. — 2310 14-30

HERMANN E. Kolozsvár, Egyetem u. 6. (Vikol-féle ház.)

Ajánlom nagy választékban levő **családi varrógé-peimet**, u. m.: amerikai Wheler & Wilson, Mani-facturing Co. New-York, Singer, Karikahajós és Vi-brating, melyek himző készülékkel vannak ellátva és a varrás nál a legfinomabb batisztól a legvastagabb szövetig is hasz-nálhatók, ugyszintén raktáron tartok legjobb, erős, iparosok részére való varrógépeket, ugymint a híres amerikai Wheler & Wilson D. 12. eredeti Hove C., Minerva C. Karikahajós, Central Bobin, Cylinder stb. stb., cipészek, csizmadiák, szabók, szíjgyártók, katonaság ré-

szére. — A varrógépeim gyorshajtsuak és tartósak ugyan-nyira, hogy bármelyik gépet 10 évi felelősséget vállalok. Varrógép és kerékpár alkatrészek kaphatók. Ja-vításokat gyorsan és olcsón eszközök. — A varrógépek kezevezményes heti vagy havi részletfizetés mellett is vásá-rolhatók.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kéri

Hermann E.
2290 17-4 varrógép nagyraktáros, Egyetem-u. 6.

Nagy raktár: helybeli készítményű paplan, mátrcz és ágyruházatokban.

SÁRGA KRISTÓF

Fehérnemű és vászon-raktárában

KOLOZSVÁRT, Deák Ferencz utca (belközép) 3. szám

a legnagyobb választékban és legutányosabb árban kaphatók:

Férfi, női és gyermek fehérneműek és harisnyák

2103 36-104

Minden fajtájú SZÖNYEGEK, u. m. futó, fali, ágyelibe, salon és pamlag szőnyegek, továbbá valódi LINOLEUM és COCOS futó-szőnyegek. Gyapjú és csipke függönyök, asztal és ágyterítők, valamint butor-szövetek nagy választékban.

Bittó Rezső

Kolozsvár,
uri divat kü-lönlegesse-gek üzle e o

Mátyás irály-tér 12. sz.

Mélyen zelt vevőim szíves figyelmé felhívom a megérkezett

Zavaszí ujdonságokra.

Divatos és czélyszerű loden Rag-lanok és eső-köpenyekre. Leg-újabb állású kemény és puba, angol és franci. divatu kalapok.

ÚRI fehérneműek nagy választékban és annak méret szerinti készítése.

Le chapeau, c'est l'homme

***** Szép választék a legdivatosabb színes Zephyr és batiszt ingekben. *****

Divatos, izlé-ses nyakkén-dők nagy vá-lasztékban. o

Allndó nagy raktáron ma-gyar gyártmányú finom és jó o **KALAPOK**, o ezipők, keztük, harisnyák, zseb-kendők, sétatolok. Az édek-lódó közönség szíves figyelmét felhívom kirakataim megtekintésére, melyek változtatva lesznek. Az ujdonságok láthatók

Első Erdélyi Pezsgő-gyár gyártmányainak

kizárólagos főelárúsítója
Telefon 223.

Szele Márton

fűszer- és cse-mege kereske-dő Kolozsvár.

1 üveg Mátyás király pezsgő

2349 8-10

1 „ Favorit Sec

frt. 1.60 K. 3-20

Nagyobb vételnél és ismét eladók előny árba részesülnek.

Hirdetések

a legolcsóbban felvételnek e lap

kiadóhivatalában, Egyetem-u. 7.